

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 10

SAYI : 119

KASIM 1971

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Atatürk - Standardizasyon ve Ötesi	3
TSE'den Haberler	5-13
F-Kabloları Standardı ...	14-15
Çiğ Süß Standardı	16-17
Yiyecek ve İçecek Maddeleri Konusunda Türk Standardları	19
Standard Dünyasından Haberler	21-23
Summary Of Contents	25-29

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Kasım 1971 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Büyük önderimiz ATATÜRK, teknolojik ve ekonomik kalkınmanın temeli olan standardizasyon üzerinde de önemle durmuş ve zaman zaman çeşitli uyarılarda bulunmuştur. Ölümünün 33. yıldönümü dolayısı ile, Başyazarımız Faruk A. Sünter makalesini bu konuya hasretmiştir.

Standardlara uygunluğu belirten TSE Markası uygulamaları gelişmekte ve bu gelişmeye paralel olarak çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. Uygulamaya yeni bir yön vermek amacıyla TSE Markasını kullanan firmaların görüşlerini tesbit için Enstitü'de bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantı hakkında iç sayfalarda gerekli bilgiler ve fotoğraflar sunulmuştur.

Öte yandan, geçtiğimiz ay içinde imzalanan iki yeni TSE Markası sözleşmesi hakkında da haberleri bulabilirsiniz bu sayımızda.

Diğer sayılarımızda olduğu gibi, bu rişhamızda da iki yeni Standardı tanıtıçı yaziya da yer verilmiş bulunmaktadır. Bu arada yiyecek ve içecek maddeleri konusunda Türk Standardları da derli toplu bir şekilde bir inceleme yazısı ile aksettilmektedir.

Geçtiğimiz ay içinde Şeker Bayramını da idrâk ettik.

STANDARD bu vesile ile sayın okurlarının Bayramını tebrik eder.

STANDARD

Ölümünün 33. yıldönümünde
Türk Standardları Enstitüsü ve STANDARD
Cumhuriyetimizin kurucusu Büyük ATATÜRK'ün
huzurunda saygı ile eğilir

ATATÜRK - STANDARDİZASYON VE ÖTESİ

Faruk A. SÜNTER

Çağdaş uygarlıkta her alanda yerini alması için memleketine yol gösteren Büyük Önder ATATÜRK, bugün teknolojik ve ekonomik kalkınmanın temeli olan Standardizasyon davasına 1 Kasım 1937'de şu veciz sözleri ile yön veriyordu:

«TİCARETİN EN ÖNDE GÖRDÜĞÜMÜZ
ESAS
MUAYYEN TİPLER
ÜZERİNDE İŞLEME
VE
RASYONEL ÇALIŞMADIR.»

Bilinen ölçülere ve kriterlere göre sınıf, tip ve derecelere ayrılarak işlenen «örnek» mallara standard mal diyoruz. Standard yapmaya da «standardizasyon» dediğimiz lümdur.

ATATÜRK, 1937'de standardizasyon gibi - o zamanlar hepimize çetrefil gelen bu kelimeyi kullanmadan, ticarette en önem verilmesi gereken noktanın standardizasyon olduğunu ortaya koymakla, daha önceden başlattığı çalışmaları hızlandırmak istemiştir.

Gerçekten, ATATÜRK, daha 1924 yılında İzmir'de İktisat Kongresi'ni topladığı zaman, modern Türkiye'nin ekonomide tutacağı yol araştırılmış, 1925 ve 1926'larda İstanbul Ticaret Odası'nda ve Adana Ticaret Borsası'nda «standardizasyon» sözcüğü de kullanılarak (1) araştırmalar ve teklifler yapılmış ve nihayet 1930 yılında, bu defa yine «standard» tan söz edilmeden 1705 sayılı kanun yürürlüğe konmuştur.

«Ticarette Taşışın Men'i ve İhracatın Murakabesi» adını taşıyan ve Hükümete nilzamnameler halinde modern standardlar çalışma yetkisi veren bu Kanun, 1936 yılında 3018 sayılı bir ekle kuvvetlendirilmiş ve ATATÜRK'ün yakından izlediği bu dönemde fındık, yumurta, çekirdeksiz kuru üzüm, palamut gibi maddelerin daha çok muayyen tipler üzerinde rasyonel bir çalışmayı öngören, ihracat tüzükleri yürürlüğe konmuştur.

Standardizasyon kelimesi de Ticaret Bakanlığı kurulurken - yine ATATÜRK'ün sağlığında, - «Standardizasyon Müdürlüğü» adı ile Devlet Teşkilâtına maledilmiştir.

ATATÜRK'ün ölümünden sonra, İkinci Dünya Savaşı, her yerde ve her işte olduğu gibi standardizasyon çalışmalarını yavaşlattı. Fakat O'nun çizdiği yolda yürümekte olanlar, fırsatlar elverdikçe onları değerlendirek TSE'yi kurdular, çağdaş uygar ülkelerdeki ölümler düzeyinde geliştirdiler ve Atamızın istediği gibi dünya standardizasyon ailesi içinde şerefle yerimizi aldık.

Geçen yıl, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)ının üç yılda bir yapılan Genel Kurulu Ankara'da bir Türk'ün başkanlığında toplandığı zaman, 56 ülkenin seçkin standardçıları Anıt - Kabir'de bu Büyük Önder'in huzurunda saygı ile eğildiler. ATATÜRK'ün gösterdiği ve özlediği bir yolda varılan bu sonuç ruhunu şad etmiştir.

Bu satırları yazarken Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Sayın Erhan İşil'in TRT Muhabiri ile yaptığı konuşmayı dinliyorum:

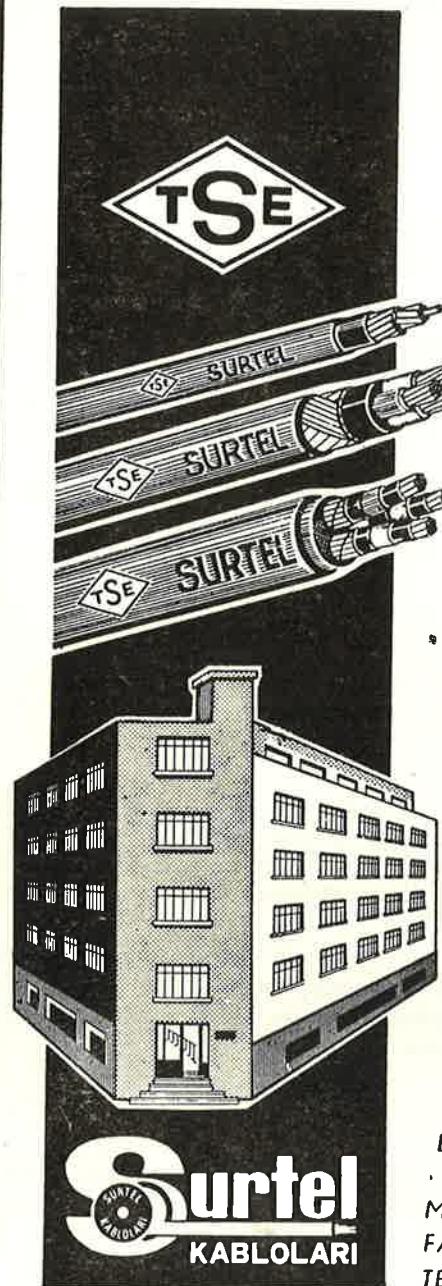
«— Polisiye tedbirlere iltifat etmeyeceğiz; ekonomik tedbirler alacağız. Tüketiciyi, iyi vasıflı standard mal yapanları teşvik ederek koruyacağız.» şeklinde özetleyebileceğimiz cümlelerle tüketiciyi, standard yapma ve uygulama yolu ile korumak için hazırlanan Kanun Tasarısından söz ederken izledik; çok sevindik.

Bilindiği gibi TSE'nin şimdije kadar yaptığı binden fazla Türk Standardının küçük bir kısmı mecburi olarak yürürlüktedir.

Standardları mecburi olarak uygulama görevi Bakanlıklarındır ve büyük ödenek ve kadro isteyen bir iştir.

Şimdije kadar bu alanda yaptığımız çağrıların yankısını duyamamaktan üzgündük. Bu defa en yetkili ağızlardan standardizasyonun bu gelişme müjdesini duymak, ömrlerini bu konuya adayanları cidden sevindirdiği gibi, ATATÜRK'ün içinde olanların çoğalmasını görmek de hepimiz için büyük bir mutluluk oluyor.

(1) İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası 1928 Kongresi Mukarreratı : 8 Numaralı nesriyat.

BATI REKLAM

garantisi altında imâi edilen
Yüksek kaliteli

SURTEL

enerji kabloları

Türk Standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır. o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının kablolarını
GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

1 Kv. }
6 Kv. }
10 Kv. } T, TT, TP, NYY, NYCY, NYFY
ve her tip enerji ve kumanda kabloları
imalâtına devam edilmektedir.
Pek yakında 15 Kv. lık yeraltı enerji kabloları piyasaya
sunulacaktır.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen
büyük ilgiden kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİI

Anonim Şirketi

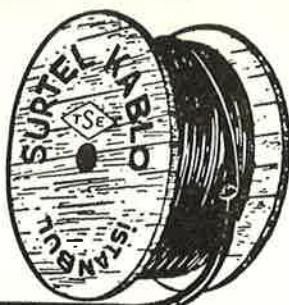
Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80

Karaköy - İstanbul

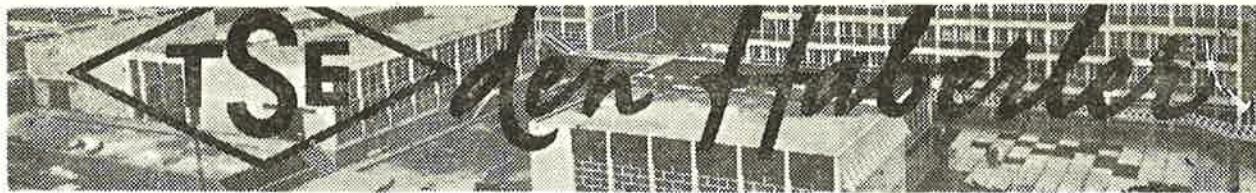
MERKEZ Tel: 44 65 83 - 49 97 90

FABRİKA Tel: 47 15 43

TELGRAF : Surkablo İstanbul

Standard — 179

TSE Teknik Kurulu 4 Yeni Standardı kabul etti

Teknik Kurul, Kasım ayı içinde bir kez toplanmıştır. 24/11/1971 tarihinde yapılan bu toplantıda önce değişiklik tasarıları ele alınmış, sonra da yeni tasarılar incelenmiştir.

TS 518 Alkil Sulfat ve Alkil Aril Sulfonat Tipi Sentetik Deterjanlar standardının bazı maddelerinde bazı küçük değişiklıkların yapılması uygun bulunmuştur. TS 917 Oto Emniyet Camları standardının 0.2.3. maddesi başlığında yer alan «Sekurit» kelimesi çıkarılmıştır.

TS 34 Turunçgiller, TS 42 Şeftali, TS 89 Salyangoz, TS 100 Elma, TS 101 Sofralık Üzüm, TS 151 Ceviz Kürekleri, TS 184 Armut, TS 185 Çilek ve TS 208 Bağırsaklar standardlarının deneme ihracatı ile ilgili 5.4. maddelerinin standard metinlerinden çıkarılması, Mevzuat Hazırlık Grubunun, «Bugün deneme ihracatı yapılmayan mal için yarın yapılabileceği gibi aynı durum sınıf mamuller için de ortaya çıkabilir» yolundaki görüşüne uylarak, uygun bulunmuş ve deneme ihracatı ile ilgili hususların mecburi kılan kararname metinlerine konulması kabul edilmiştir.

TS 151 Ceviz kürekleri standardının 5.3. maddesinde yer alan denetleme belgesi geçerlik süresinin de üç ay olarak kalması yerinde bulunmuştur.

Bundan sonra ele alınan yeni standardlardan aşağıdakiler Türk Standartı olarak kabul olunmuştur.

1 — Diamonyum Fosfat :

Gübre olarak kullanılan diamonyum fosfat, standarda göre, «Amonyağın fosforik asitle reaksiyonu sonucu elde edilen ve kimyasal formülü $(NH_4)_2 HPO_4$ uyan bir maddedir. Standardda, bu gübreler iki tipe ayrılmıştır : Kristal ve granül. Ayrıca türleri de belirtilmiştir. Standardda çeşitli deney ve muayeneler de ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

2 — Turb ve Linyitlerde Volumetrik Metodla Rutubet Tayini :

ISO/R — 1015.den çevrilen bu standardda turblarla linyitlerde bulunan rutubetin volumetrik metodla tayini ile ilgili metod belirtilmiştir.

3 — Küspelerde Mangan Tayini :

ISO/R — 1830'dan çevrilen bu standardda her küspeye uygulanan bir metod üzerinde durulmuştur. Buradaki prensip, küpenin kül haline getirilmesi ve külü nitrik asit ile çözülmüşdür.

4 — Vulkanize Edilmiş Kauçuklar (Lâstiklerin) Gaz Geçirgenliklerinin Tayini - Değişmez Hacim Metodu :

Standard, lâstiklerin gaz geçirgenliklerinin tayininde kullanılan bir deney metoduna dairdir. Lâstiğin gaz geçirgenliği, standarda göre, gözeneksiz lâstikten bir kenarı birimi uzunlukta olan bir küp alındığında belirli ortam basınç ve sıcaklığında, bu kübün karşılıklı iki yüzeyinden birim basınç farkında difüzyon yoluyla geçen gazın akış hızıdır.

YENİ YAYINLANAN TÜRK STANDARDLARI

EKİM AYINDA BASKISI YAPILAN TÜRK STANDARDLARI

No.	Standardın adı	Fiyatı (TL.)
TS 1013	Ham Petrol ve Petrol Ürünlerinin Yoğunluk, Özgül Ağırlık ve API Gravitesinin Tayini (Hidrometre Metodu)	4
TS 1038	Sanayide Kullanılan Fosforik Asit-Volumetrik Metodla Kalsiyum Tayini	3
TS 1039	Sanayide Kullanılan Fosforik Asit-2,2'-Bipiridil Spektrofotometrik Metodla Demir Tayini	3
TS 1040	Gülyağı	6
TS 1042	Turb ve Linyitlerde Kül Tayini	2
TS 1043	Turb ve Linyitlerde Benzen Ekstraktı-Asetonda Çözünebilen Madde Tayini	2
TS 1044	Kömürden Gravimetrik Metodla Karbondioksit Tayini	3
TS 1045	Çinkonun Kimyasal Analizi-Spektrofotometrik Metodla Bakır Tayini	3

REVİZYONLARI TAMAMLANARAK YENİDEN BASTIRILAN TÜRK STANDARDLARI

TS 18	Yumuşak Çekilmiş veya Tavlanmış Som Elektrolitik Bakır Tel	5
TS 142	Nohut	6
TS 351	Anma Gerilimi 1000 V ve Daha Yukarı Bulunan Elektrik Hava Hatları İçin Porselen İzolatörler	11
TS 537	Çimentolu Kerpiç Bloklar	4
TS 659	Organik Yer Döşeme Kaplamaları veya Örtüleri Mekanik Aşınma Dayanımlarının Tayini	10

STANDARDLARA UYGUNLUĞU BELİRTEREN MARKASI UYGULAMALARI GELİŞİYOR

Bugün TSE Markasını kullanmak üzere anlaşma yapmış bulunan
32 firmaya ilâveten 17 firma daha istekte bulundu

TSE MARKASINI KULLANAN FİRMALAR, UYGULAMAYA VERİLECEK YENİ YÖN
HAKKINDA GÖRÜŞLERİNİ BİLDİRMEK ÜZERE ENSTITÜ'DE TOPLANDILAR

Aradan kısa bir süre geçtiği halde, Türk Standardlarına uygunluğu belirten TSE Markasını kullanan firmaların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Son zamanlarda gerek Devlet ma-

camlarının ve gerekse kooperatifler, birlikler gibi toplu satınalmalarda bulunan örgütlerin TSE Markasını taşıyan, standardlara uygun nitelikteki malları üstün tutmaları sonucu, bu gi-

bi markalı mallara alıcı isteklerini çoğaltmış ve pek çok yeni firma, TSE Markası kullanma isteği ile Türk Standardları Enstitüsü'ne başvurmuştur.

Bu firmaların sayısı 17'yi bulmuştur. Bunların içinde, komşu Arap memleketlerine ihracat yapanlar, Enstitü'nün bu izni çabucak vermesi için râba harcamaktadırlar. Öğrendiğimizde, bunun sebebi, komşu ülkelerin; Afrika, Asya ülkelerinin çoğunda standartizasyonun önemini iyice kavradığı ve bu anlayış içinde Türkiye'den satınacakları mallarda standardlara uygunluğu gösteren TSE Markasının arandığıdır.

TSE'nin kontrol ve laboratuvar kadrolarını, bugünkü ihtiyaça göre, % 50'den çok çalıştırmasını gerektirecek bu gelişmeye bir yön vermek üzere bir süreden beri Enstitü'nün bu konularla uğraşan kademelerinde araştırmalar yapılmaktadır. Yönetim Kurulu, bu konuda son kararını vermeden önce bir de, bugüne kadar TSE Markası alıp bu uygulamada taraf olanların görüşlerini de öğrenmek istemiş ve bu amaçla şimdije kadar TSE Markası almış bulunan firmaların temsilcilerini Enstitü'ye dâvet etmiştir.

TSE Yönetim ve Denetleme Kurulları üyeleri ile Enstitü'nün laboratuvar ve idarî böltümelerinde yer alan Başmüşavir ve Müdürlerinin de katıldıkları bu toplantıya 19 firmadan 30 kadar temsilci katılmışlardır. 29 Kasım 1971 günü öğleden önce ve öğleden sonra yapılan iki oturumda, konu, baştan sonuna kadar, ortaya koyduğu özellikler bakımından birer birer incelenmiş ve bu noktalardan her birinde alınması gereken kararlar, Enstitü'ce ve firmalarca uygulanmadı tutulacak yol ayrı ayrı tesbit olunmuştur.

TSE Markasının yurt içinde ve yurt dışında alıcılarla güven veren yö-

TSE Markası konusunda yapılan toplantıda Enstitü Yönetim ve Denetleme Kurulları birarada görülmüştür

TOPLANTININ GENEL GÖRÜNUŞÜ

nü üzerinde görüş birliği halinde inançlarını belirten firma temsilcileri, hükümetçe yapılan kontrolların yetersizliğinden yakınlara, piyasaya kötü mal çıkarılan bazı firmaların halkı aldatarak gayri meşru bir rekabet ortaya koyduklarını ve bu suretle yüksek vasıflı mal hazırlayan TSE Markası sahiplerinin daha yüksek maliyetle çalışmaları yüzünden zarara uğradıklarını belirtmişler ve bu noktada mecburi standartları uygulamakla yükümlü dairelerin uyarılmalarını istemişlerdir.

Firmalar, hammadde nitelikleri üzerinde de uzun boylu durmuşlardır. Standardlara tam uygunlukta mal hazırlamanın, herseyden önce standardlarda belirtilen nitelikteki hammaddeleri kullanmakla mümkün olabileceği ni; gerekli döviz tahsislerini belirli menşe'lere yöneltilmemesi yüzünden başka yerlerden istenilen standarda uygun ham madde getirilmemesi karşısında meydana gelecek ve standardlara uygunluk markasını zedeleyecek tehlükelerin ortaya çıkabileceğini belirterek, Enstitü ile TSE Markası Anlaşması bulunan ve buna göre yalnızca

KILIÇOĞLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğası Fabrikaları

HER NEVİ KIREMIT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA

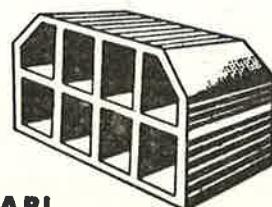
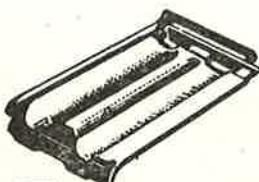
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR.

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

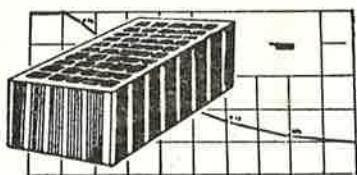
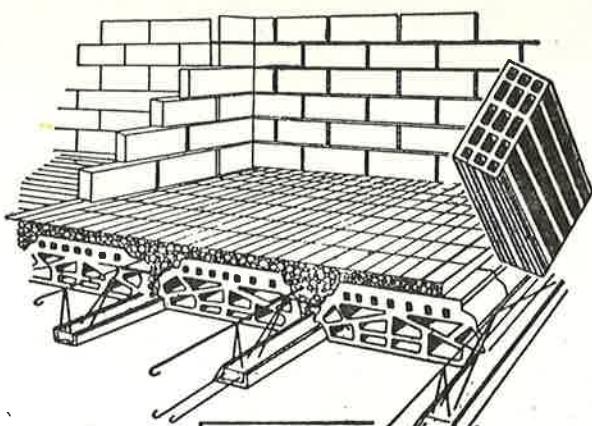
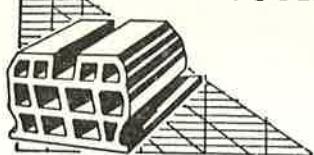
Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve OR-AN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görünüz.

Standard — 180

TUĞLA KIREMIT VE ASMOLEN FABRİKALARI

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
T : 45 50 00

SATIŞ ŞUBELERİ :
İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
T : 49 58 02 - 44 81 29
KADIKÖY MühürdarFuat Bey Sokak Talas İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul T : 36 13 42 - 36 48 98

Türk Standardlarına uygun mal hazırlama amacını güden ve başka bir yola sapması mümkün olmayan firmalar, gerekli nitelikte ham madde sağlanması lüzumunu ifade etmişlerdir.

Standardlara uygun mal hazırlarken, belirli bir ham maddesinin yalnız ithal yoluyla sağlanmasında, menşe bakımından yukarıda sözü edilen sıkıntı bir tarafa bırakılacak olursa, bir de hiç ithal yoluna gitmeden benzeri bir yerli ham madde ile ihtiyaçların karşılanması istenildiği takdirde de standardlara uygunluk anlayışı ve o yolda mal elde etme imkânı ortadan kalkmaktadır.

Standardına uygunluğu sağlayacak nitelikte yerli bir ham madde varsa onu kullanmamak ne kadar büyük millî ekonomik bir suç ise, yerli bir ikame ham maddesi mümkün olmayan hallerde bunun ithaline imkân vermemek suretiyle Türkiye'de imâl edilen bir mal zorla dünya standardlarının altında bir niteliğe indirmekte o derece bir suçtur. Bu bakımından firmaların ve tâsis mercilerinin bu teknolojik gerçeklere samimi bir inançla eğilmeleri ve Türkiye'de standard mal hazırlama işlerinin teknik bakımından da düzenlenmeleri lüzumu dile getirilmiştir.

Toplantıda konuşmacılar, TSE'nin, standardlara uygunluk markasını uygulamakla memleket ekonomisine çok büyük faydalı sağlandığını belirttiler ve yukarıda belirtilen nedenler yüzünden malların niteliğinin bozulmaması amacıyla her türlü tedbirin alınmasını israrla istediler. Bir malin içinde çok cüz'î bulunan ve ithal yoluyla sağlanan bir ham maddenin malin, tüm niteliğini zedelemesi halindeki millî kaybımızın ne kadar büyük olacağı üzerinde tekrar tekrar durdular. Ortak Pazar'a girdiğimiz şu sırada Asya ve Afrika'da yeni pazarlar bulma çabası içinde olduğumuz bu günlerde başarı için temel şartın, aranılan nitelikte standard mal hazırlamak olduğu ve bu yolda büyük ve güvenli bir ticaret hareketinin ancak ve ancak standarda uygunluk markasıyla sağlanacağı belirtildi.

Toplantının sonuna doğru bazı üyeler memleketimizde standartizasyonun gerektiği gibi tanıtlılmış olduğunu ve hele TSE standardlara uygunluk markası uygulamasından pek çok müstehlikin habersiz olduğunu anlatarak bu noktalarda tanıtıcı hareketlere girişmenin gereğini savundular. Bu görüşmeler sonunda firmaların teker teker yaptıkları tanıtıma programlarında TSE'ye daha geniş yer ayırmaları yanında, biraaya gelerek TSE ile birlikte standartizasyonun ve standardlara uygunluğun önemini halka yakından anlatacak bir kampanyanın düzenlenmesi dileği de belirtildi.

Gerek Türk Standardları Enstitüsü yöneticileri, gerekse toplantıya katılan firmalar varılan sonuçlardan memnun kaldıklarını belirtmişler ve bu toplantıların belirli aralıklarla yapılmasıının faydalı olacağının kanısına vararak dağılmışlardır.

**METAŞ
Nervürlü
IIIa Çeliği
Betonarme İnşaatta
%40 TASARRUF
Sağlıyor ***

Balkanların en büyük ve modern stadyumu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü IIIa çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ'nün garantisine sahiptir

METAŞ İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.S
Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

P. K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAŞ - İZMİR
Telefon: 39740

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «1-15 kV Kablolar İçin Kablo Mufları İle Dahil ve Harici Kablo Başlıklarını» standardlarının etüd çalışmaları yapılmaktadır.
- ★ «Kamu Dağıtım Şebekelerinde Kullanılan Üç Fazlı Transformatörleri», «Alternatif Akım Motor Kondansatörleri», «Gerilim Atlama Mesafeleri ve Hava-da Yalıtma Aralıkları», «Alçak Gerilim Elektrik Kesicileri», «Yarı Sert Çekilmiş Som Alüminyum Tel» ve «Yarı Sert Çekilmiş Örgülü Alüminyum İletkenler» standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuştur.
- ★ «Eriyen Telli Yüksek Gerilim Sigortaları» ve «10 Amperden Daha Yüksek Akımlar İçin Elektrik Anahtar ve Komutatörleri» standard tasarılarının mütalâaya gönderilmek üzere hazırlık çalışmaları yapılmaktadır.

KİMYA :

- ★ «Yazı Makinası Şeridi» standard tasarısı incelenmektedir.
- ★ «Oluklu Mukavvalar ve Oluklu Mukavva Kutuları» ve «Gümüş Nitrat» standard tasarılarının olgunlaşdırılmaları tamamlanmıştır. «Diamonyum Fosfat» standard tasarısı Teknik Kurula sunulmuştur.

LABORATUVAR :

- ★ ISO/R 1018 «Taş Kömürlerinde Su Tutma Kapasitesinin Tayini», ISO/R 776 «Küspelerde Asitte Çözünmeyen Kül Miktarı Tayini» ve ISO/R 760 «Karl Fischer Metodu İle Genel Rutubet Tayini» standard tasarılarının incelenmesi tamamlanmıştır.
- ★ ISO/R 1830 «Küspelerde Mangan Tayini» ve ISO/R 1399 «Vulkanize Edilmiş Kauçukların (Lastiklerin) Gaz Geçirgenliklerinin Tayini» standard tasarıları Teknik Kurula sunulmuştur.

MAKİNA :

«Skreyper, Dozer ve Greyder Bıçakları» standard tasarısı Raportörü tarafından Teknik Komitenin incelenmesine sunulmuştur.

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

- ★ «TS 56 Ağaç Tel Direkleri» standartı revizyon tasarısı Teknik Kurul Alt Komitesinin tasvibinden geçmiş ve Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmaktadır.
- ★ «Kibrıt Kavak Tomruğu» standard tasarısı Teknik Kurul'a sunulmuştur.

PETRO - KİMYA :

- ★ «Hortumlar - Basınçlı Su İçin Lastik» standard tasarısı Teknik Kurul için hazırlanmaktadır.
- ★ «Plastikler Sert Plastiklerin Basma Özelliklerinin Tayini», «Plastikler - Doğrusal Genleşme Katsayıları» ve «Plastikler - Kendi Ağırlığını Taşıyabilen Plastiklerin Alevlenme Özelliğinin Tayini» standard tasarıları Teknik Kurul gündemine alınmıştır.

- ★ «ISO/R 1158 Plastikler Vinil Klorür Polimer ve Kopolimerlerinde Klor Tayini», «ISO/R 1159 Plastikler - Vinil Klorür - Vinil Asetat Kopolimerlerinde Vinil Asetat Tayini» standard tasarıları Hazırlık Grubunda görüşülmüştür.

PETROL :

- ★ «Hafif Hidrokarbonların Özgül Ağırlığının Tayini (Basınçlı Hidrometre Metodu)» standard tasarısı gelen mütalâala göre Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Ham Petrolün Su ve Dip Tortusu Tayini» standard tasarısının Hazırlık Grubunda incelenmesi bitmiş olup, mütalâa için ilgili yerlere gönderilecektir.

TEKSTİL :

- ★ «İpliklerde Dolgunluk Muayenesi» standard tasarısı Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Pamuk Lifleri İncilginin Hava Geçirgenlik Metodu İle Tayini» standard tasarısının Alt Komitesi yapılmıştır.
- ★ «Yapağıda Tops Randımanı (Laboratuvar Metodu)» standard tasarısı Hazırlık Grubundan çıkmıştır.
- ★ «Yünde Sıkılık Muayenesi» ve «Yıkamış Yünde Nebati Maddé ve Alkolde Erimeyen Yabancı Maddé Tayini» standard tasarıları Hazırlık Grubuna sunulmak üzere hazırlanmıştır.
- ★ «Tiftik» standartının hazırlanması için Teknik Komitesi kurulmuştur.

ZİRAAT :

- ★ «Sterilize Süt» standard tasarısı gelen mütalâaların ışığı altında Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Süt Tozu», «Tereyağ», «Yoğurt», «Kemik Unu», «Balık Unu», «Et, Kemik Unu» standard tasarıları Teknik Komiteleri kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır.
- ★ «Kuşkonmaz» standard tasarısının incelenmesi bitmiş olup, mütalâaya gönderilmek üzere hazırlanmaktadır.
- ★ «İspanak» ile «Yeşil Salata ve Marul» standard tasarıları gelen mütalâaların ışığı altında olgunlaştırılmıştır.
- ★ «Enginar», «Havuç», «Hiyar», «Karpuz», «Lahana», «Karnabahar», «Patates» ve «Sarmısaç» standard tasarıları Teknik Kurul Alt Komitesince incelenmektedir.
- ★ «Pamuk Çekirdeği» ve «TS 310 Yerfışı» Revizyon standart tasarıları Alt Komiteden geçmiş olup Teknik Kurul için hazırlanmaktadır.
- ★ «Yumurta» standard tasarısı Teknik Kurul gündemine alınmıştır.

(Devamı 13. sayfada)

TSE garantisi ile

**qüvenebile.
ceqiniz
kable**

beti grafik

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

OKÇUMUSA CAD.

BANKALAR SARAYI

KARAKÖY

TEL : 44 73 07 - 49 01 37

kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...

Standard — 183

Kasım ayında iki yeni TSE markası sözleşmesi daha imzalandı

Geçtiğimiz ay içinde imzalanan iki yeni TSE Markası sözleşmesi ile, Türk Standardları Enstitüsü'nün, standardlara uygunluğu belirten markasını kullanan firmalarımızın sayısı 33'e yükselmiş bulunmaktadır.

Yeni marka sözleşmeleri, «Cem Standard» markalı düdüklü tenceler için Kayseri'de bulunan Cem Standard Düdüklü Tencere Sanayii Koll. Şti. ve «Mintex» markalı fren balataları için de İstanbul'daki Murtezaoğlu İnşaat ve Sanayi Ltd. Şti. ile imzalanmıştır.

Cem Standard Düdüklü Tenceleri TSE Markasını Taşıyacak :

2 Kasım 1971 günü Türk Standardları Enstitüsü Merkezinde, Cem Standard Düdüklü Tencere Sanayii Koll. Şti. ile imzalanan sözleşme sonucu ilk olarak bir düdüklü tencereye TSE Markası kullanma izni verilmiş bulunmaktadır.

Sözleşmeyi TSE adına Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter ile firma adına Mehmet Suat Büyükcivelek ve Mehmet Genç imzalamışlardır.

Buna göre, sözleşmenin imza edilşinden itibaren, TS 445 «Basinglı (Düdüklü) Tenceler» standardına uygunlukları tesbit edilen Cem Standard Markalı 5, 6, 7, 8 ve 10 litrelilik tenceler, TSE Standardlarına Uygunluk Markasını taşıyabileceklerdir.

Mintex Balataları da TSE Markasını Kullanma İzni Aldı :

Aynı gün yapılan ve TSE adına Faruk A. Sünter ve Murtezaoğlu Ltd. Şti. adına Cavit Murtezaoğlu tarafından imzalanan ikinci sözleşme ile, Mintex markalı «Sınıf I B Rulo» balataları da TSE markasını kullanma yetkisini almıştır.

TS 555 «Fren Balataları» Türk Standardına uygun oldukları tesbit edilen bu mamüller ile, memleketimizde imâl edilen ve TSE markası kullanma yet-

kisi verilen balataların sayısı 6'ya ulaşmıştır.

STANDARD TSE Markası alan fir-

malar arasına yeni katılmış bulunan bu iki seçkin kuruluşumu kutlar, başlarının devamını diler.

Kasım ayında imzalanan marka sözleşmeleri töreninden iki görünüş (üstte Cem Standard Koll. Şti., altta Murtezaoğlu Ltd Şti.).

TSE Hazırlık Gruplarında

MÜTALAALARI ALINMAK ÇZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI :

ELEKTRİK :

— «Akaryakıt Yakıcılarında Kullanılan Ateşleme Transformatörleri» standard tasarısı ikinci mütalaaya gönderilmiştir.

İNŞAAT :

— «Döşeme Tuğlaları (Statik Çalışmaya Katılماyan»
— «Taneli Malzemeyi Sınıflandırmakta Kullanılan Tane Büyüklükleri»
— «Deney Eleklerinde Kullanılan Tel Elek Yüzeyleri» ve
— «Deney Eleklerinde Kullanılan Delikli Elek Yüzeyleri» standard tasarıları.

MAKİNA :

— «Trifonlar» ve
— «Konsol ve Kelepçeler (Kalorifer Radyatörleri İçin)» standard tasarıları.

ORMANCILIK - ORMAN ÜRÜNLERİ :

— «Soymalık Çam Tomruğu»
— «Odun Talaşı»
— «Ağac Kesme ve Güvenlik Kuralları» ve
— «Sırık - Çubuk» standard tasarıları.

TEKSTİL :

— «Pamuk Liflerinin Demet Halinde Dayanımının ve Uzannısının Tayini» ve
— «Topslarda Gramaj Tayini» standard tasarıları.

ZİRAAT :

— «Pathcan» standard tasarısı.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

F KABLOLARI

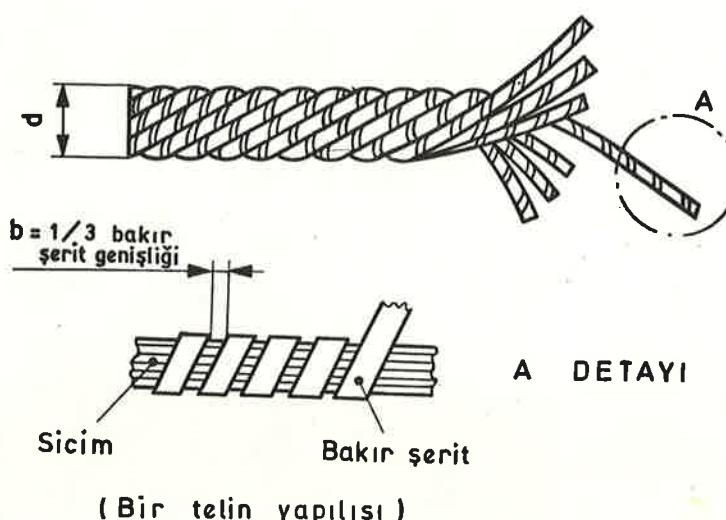
TS.

936

UDK.

621.315.303

ÇİZELGE - 16 FİV - Kablolarının yapılışı ve bununla ilgili değerler.

1	Kablo iletkeninin yapılışı	21 tane tel burulur
2	Çap değeri d	$\sim 1,2 \text{ mm}$
3	1 kilogramının uzunluğu	420 - 450 m
4	20°C dakı iletken direnci (en çok)	$0,270 \Omega \text{ m}$
5	Telin boyutu	$0,3 \times 0,002 \text{ mm}$
6	İletken malzemesi	Çıplak elektrolitik bakır
7	Sicimin yapıldığı iplığın nevi	Pamuk serbest asitsiz kimyasal lifler veya bunların karışımı
8	İplığın kopma yükü	0,5 kgf
9	İplığın kopma uzaması	% 19

YENİ Standardlar

- I -

F—KABLOLARI STANDARDI

Saip DEVELİ
Elektrik Yüksek Müh.

TSE Teknik Kurulunca kabul edilecek yayınlanmış bulunan TS 621 Kablo Genel Esaslar Standardına göre kablolar :

— Y — Kabloları, ağır işletme şartlarına uygun ve asbest tesislerde kullanılan kablolar,

— N — Kabloları, normal ve hafif işletme şartlarına uygun, sabit tesis kabloları,

— B — Kabloları, ağır işletme şartlarına uygun, hareketli tesislerde kullanılan kablolar ve;

— F — Kabloları, normal ve hafif işletme şartlarına uygun, hareketli elektrik tesislerinde kullanılan kablolar olarak sınırlanılmış bulunmaktadır.

1961 yılında yayınlanmış bulunan TS 38 «Yalıtılmış İletkenlerin Yapısı» standardı, elektrik tesislerinde kullanılan kablolar yukarıda belirtilen belirli bir ayırmaya tâbi tutulmadan daha dar sınırlar içerisinde mütâlâa etmisti. Aradan geçen oldukça uzun süre içerisindeki teknolojik gelişmeler gözünden tutularak TS 38 standardının veniden gözden geçirilmesi, bugünkü teknolojik düzeye uygun biçimde yeniden düzenlenmesi gereklî görülmüş ve TS 62 standardının işiği altında, TS 38 standardının N - Kabloları, B - Kabloları ve F - Kabloları standardları olarak ayrı ayrı yayımlanması karar altına alınmıştır.

Bu karara uygun olarak hazırlanmış olan F - Kabloları, bu konudaki düşüncelerini almak üzere, 79 resmi ve özel kuruluşa gönderilmiştir. Bu kuruluşların yapıcı eleştirileri ve destekleri ile son şeklini almış olan TS 936 F - Kabloları Standardı TSE Teknik Kurulunca 31/3/1971 tarihinde kabul edilmiştir.

Standardın hazırlanmasında, «Uluslararası Elektroteknik Komitesi» IEC'nin bu konu ile ilgili olarak hazırladığı standardlarla memleketimizde eskiyen beri yaygın olarak kullanılmakta olan VDE standardlarından yararlanılmıştır.

TS 936 F - Kabloları standardının «Konu ve Kapsam» bölümünde açıklanlığı gibi, bu standard normal ve hafif işletme şartlarına uygun hareketli tesislerde ve taşınabilir elektrik cihazlarında, örneğin tüpler, elektrik ocakları ve ayaklı lâmbalar gibi ev cihazlarında

kullanılan kabloları, konusu ve kapsamı içine almaktadır.

Standardın tarifler bölümünde kablo, F - Kablosu gibi temel deyimler yanında standardın anlaşılması ve kullanılmasında kolaylık sağlayacak olan tanımlar yapılmaktadır. Örneğin iletken damar, faydalı kesit, termoplastik yalıtkan, lâstik yalıtkan, çeşitli kılıflar, anma gerilimi ve işletme gerilimi gibi.

Sınıflandırma ve özellikler bölümünde F - Kabloları, yapımlarında kullanılan iletken ve yalıtkan maddelere göre;

- Bakır İletkenli F - Kabloları,
- Lastik yalıtkanlı F - kabloları ve,
- Termoplastik (Yalıtkanlı) F - Kabloları olmak üzere sınıflara ayrılmışlardır.

F - Kablolarının standardının özellikler bölümünde bu çeşit kabloların yapımında kullanılan iletken ve yalıtkan özellikleri kılıf ve kalınlıkları ile ilgili toleranslar açıklanmaktadır ve «Uluslararası Elektroteknik Komitesi» IEC'nin tavsiyelerine uygun olarak saptanın damar renkleri belirtilmektedir. Bu bölümde ayrıca F - Kabloları sembollerinin TS 621 standartındaki esaslarla göre saptanabilmesi için symbol harfleri gösterilmiş ve standardın sonuna eklenen çizelgelerle bu çeşit kabloların yapılları ile ilgili, geniş ölçüde bilgi verilmiştir.

Bu çizelgelerde kabloların adı, sembolü, anma gerilimi yapımlarını ilgilendiren gerekli bilgiler ve önemli boyutlar gösterilmiş bulunmaktadır. Ayrıca, yeni saptanan kablo sembollerile ile memleketimizde yaygın olan VDE sembollerini karşılaştırın bir çizelgede standarda eklenmiştir.

Standardın muayene ve deneyler bölümünde F - Kablolarının geçirilecekleri deneyler açıklanmaktadır ve bu deneylerin hangi esaslara göre yapılacakları standardın sonuna eklenen bir deneyler çizelgesinde derli toplu birarada gösterilmiş bulunmaktadır.

Öngörülen deneyler arasında Uluslararası Elektroteknik Komitesi IEC'nin tavsiyelerine uygun olarak düzenlenen bükme ve aleve dayanıklılık deneyleri

önemli bir yenilik olarak düşünülebilir.

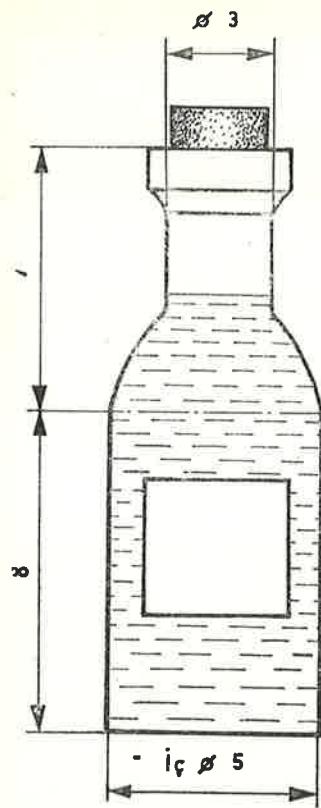
F - Kabloları hareketli tesislerde ve taşınabilir cihazlarda kullanılacaklarından bunların yeteri kadar büdüngen olmaları gereklidir. Bu kabloların bu özellikle denemek için kablodan, belirli esaslara göre alınan deney parçaları özel bir bükme deneyi döneminin iki makarası arasından dolaştırılmakta ve deney düzenenin küçük arabacı ile denenecek kablo parçası 1500 kez sağa ve 1500 kez sola çekilerek sıkı bir bükülmeye denemesinden geçirilmektedir. Bundan sonra deney parçasına 200 voltlu bir gerilim uygulanmakta ve kabloda bir bozukluk meydana gelip gelmediğine bakılmaktadır. Özellikle, traş makineleri ve benzeri küçük cihazlarında kullanılan FIV tipi kablolar daha ağır bir bükme deneyinden geçirilmektedirler.

Son zamanlarda çok kullanılan termoplastik yalıtkanın aleve dayanıklılık niteliğinin tesbiti de büyük önem taşımaktadır. Bununla ilgili deneye göre, belirli bir durumda belirli bir süre bir benzen beki alevine tutulan bir termoplastik kabloların kılıfı tutuşursa yanma çok ağır olmalı ve bekin alevi kablodan uzaklaştırıldıkten sonra en geç 30 saniye içinde sönmelidir. Böylece bir kısa devre halinde meydana gelecek alev çevresi için oldukça zararsız bir duruma getirilmiş bulunmaktadır.

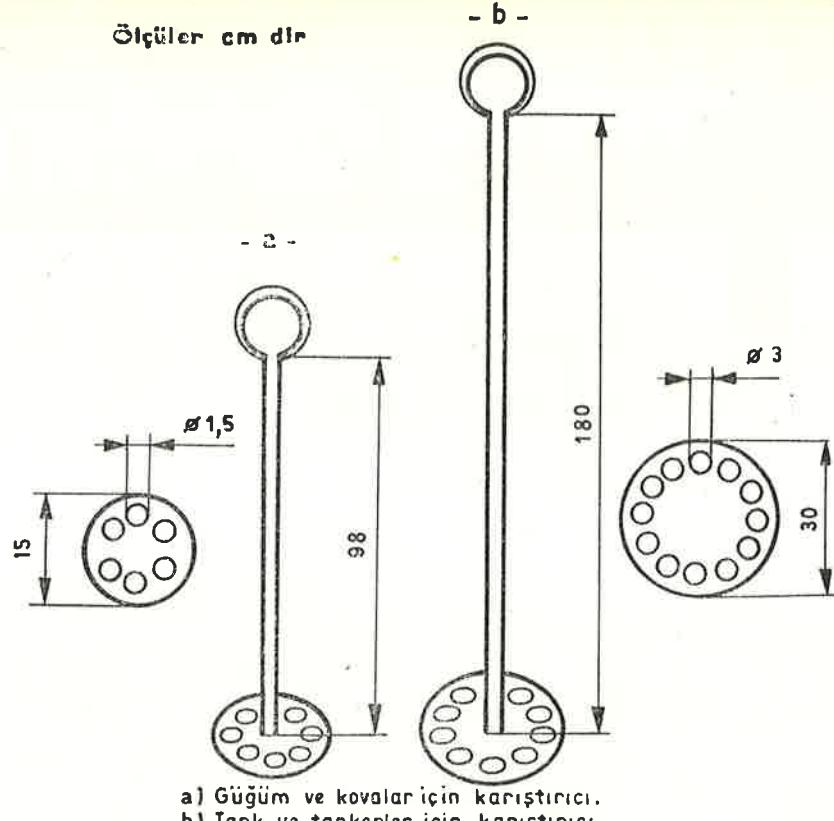
Standardın piyasaya arz bölümündeki kablo kangal ve makaralarına koymakla etikette bulunması gereken işaret ve yazılarla ambalajlamada göz önünde tutulacak hususlar açıklanmaktadır.

Müteferrik Hükümler bölümünde imalâtçının «Standarda Uygunluk» beyannamesi vermesi istenmekte ve standardın son ve 5. bölümünde de kısaca Türk Standardlarının uygulanması hakkındaki tüzük hükümlerine göre yapılacak işlemler açıklanmış bulunmaktadır.

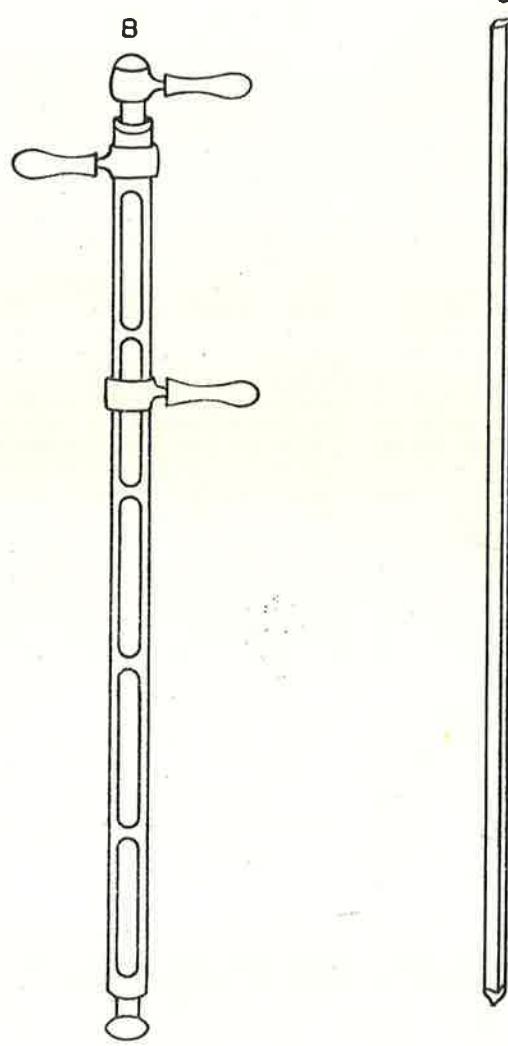
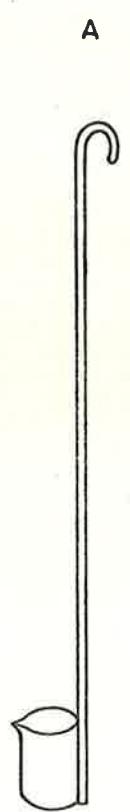
F - Kabloları standardının imalâtçıya büyük kolaylıklar sağlayacağını ummakta ve kablo yapımında önemli bir ihtiyacı karşılayacağımı sanmaktayız.

ŞEKİL - 1

ŞEKİL - 2

C

A long, straight vertical probe ending in a sharp point.

ŞEKİL - 3

ÇİĞ SÜT STANDARDI

Dr. Vet. Fahriye GÖKTÜRK

Süt, bileşiminde bulunan, protein, vitamin, mineral maddeler, yağ, karbonhidrat ve diğer biyolojik maddeler nedeni ile bir canının yaşamaması için lüzumlu bütün besin elemanlarını bünyesinde toplayan değerli bir besindir.

Sindirimimin kolaylığı ve yüksek besi değeri ile süt çocukların, yaşlılar ve hastalar için yerini başka bir besinin dolduramayacağı en mükemmel hayvansal bir üründür.

Süt ve sünnen yapılan peynir, yoğurt, tereyağı, krema ve kaymak günlük besinlerimiz arasında enemmiyetli bir yer işgal etmektedir.

Süt bu kadar mükemmel bir besin olması yanında gerekli hijyenik kuralara riayet edilmeden üretildiği ve işlendiği takdirde insan sağlığı için tehlikeli hal almaktadır. Bu bakımdan süt sağlam ve sıhhatli hayvanlardan elde edilmeli ve hiç kirletilmenden tüketilmelidir. Eğer tüketime gelen sütün her yönünden temizliği hakkında kesin bir belge mevcut değilse böyle sütler daima şüpheli kabul edilmeli bu gibi sütler içme sütü olarak değerlendirilecekse mutlak surette pastörize edilmeli şayet süt ürünü olarak, peynir, yoğurt, dondurma, süt tozu, konserve süt, mama gibi maddelerin yapımında kullanılcasına mutlak olarak pastörize veya bu mümkün değilse mutiak olarak patogen mikroorganizmaları öldürecek bir ısı tatbik edilmelidir.

Süt denince başta aklimiza inek sütü daha sonra koyun, manda, keçi sütleri gelir.

Protince en zengin süt koyun sütü, yağ bakımından zengin olanı ise manda sütüdür. Süt çok zengin bir A vitamini kaynağıdır. Ayrıca sütte E ve D vitaminleri ve sütün plazma kısmında bol miktarda büyümeye etki yapan B₂ vitamini ile az miktarda C vitamini bulunur.

Süt kırılmaya müsait olduğu gibi hileyde de çok müsaittir. Yapılan hilelerin başında sütte su katmak, yağını almak, ekşimesini önlemek için içine çeşitli koruyucu maddeler katmak gibi hileler gelmektedir.

Bu bakımdan sütün besleyici değerini bozmadan temiz şartlar içinde tüketimini sağlamak maksadile gerekli tedbirlerin alınması icap etmektedir.

Bu tedbirler asgari şartlar olmak üzere Gıda Maddeleri Tüzüğüne belirlenmiştir.

Ancak asgari şartlar süt sanayisinin gelişmesi için yeterli bir tedbir değildir.

Sütü kaliteli olarak üreten, işliyen ve teknolojinin icap ettirdiği teknik ve hijyenik şartları en iyi şekilde uygulanlarının emeğini değerlendirecek ve

onu teşvik edecek tedbirlerin alınması gerekiği gözönünde bulundurularak TS 1018 No. lu çiğ süt standartı ile TS 1019 No. lu pastörize süt standartı hazırlanmıştır.

Her yaştaki kimselerin günlük besinleri arasında süt veya süt ürünü hakkında bulundurmak zorunluğunda olduğu çiğ süt'e ait standart 8 ana bölgüden meydana gelmektedir.

I — Konu; kısmında bu standartın, çiğ sütün tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma ve muayenelerine, piyasaya arz şekilleriyle denetleme esaslarına dair olduğu belirtilmektedir.

II — Tarif maddesinde; standartda anılan çiğ süt, inek, koyun, keçi ve mandaların membe bezlerinden salgılanan, kendine özgü tad, koku ve kıvamda, içine başka maddeler karıştırılmış, içinden herhangi bir maddesi alınmamış beyaz ve krem renkli bir sıvı olduğunu ifade edilmektedir.

III — Kapsam kısmında; Standartın sadece içilecek ve sıt mammüllerini yapımında ham madde olarak kullanılacak inek, koyun, keçi ve mandaların işlenmemiş normal özellikteki çiğ sütleri kapsadığı belirtilmiştir.

IV — Sınıflandırma ve özellikler bölümünde; inek, koyun, keçi ve mandada sıt olarak sütler 4 türde ayrılmış ve ekstra, I. sınıf, II. sınıf olmak üzere üç kalite sınıfı tesbit edilmiştir.

Türlerine göre yapılan ayırmada sütlerin en az ve en çok asitlik derecesi, yoğunluğu, yağ miktarları ve yağsız kuru madde oranları düzenlenen 1 Nolu çizelge belirtilmiştir.

Özelliklerine göre 3 kalite sınıfa ayrılan sütlerde, duysal özellikler, kirlilik derecesi, canlı cansız toplam bakteri sayısı, Resazurin boyasile bir saatte gelişen renk, yağ ve yağsız kuru madde esasına istinat ettirilen bileşim zenginliği ve ayrıca sıtın sisliği, sıtlerin kalite sınıflarına göre düzenlenmiştir.

Ekstra çiğ sütte en çok 500.000 jerm kabul edilmesine mukabil I. sınıfsta 2.500.000, II. sınıf sıtlerde ise 2.500.000'den fazla jerm olabileceği kabul edilmiş ve ekstra sıtlerde 100 cm³te tortu 1'den az, I. sınıfda en çok 3, II. sınıfda en çok 8 mg. olabileceği kayıt altına alınmıştır.

Bileşim zenginliği yönünden yağ ve kuru madde oranı, ekstra sıtlerde daha yüksek tutulmuş diğer sınıflarda, normal sınıflar kabul edilmiştir.

V. bölümde numune alma ve muayeneler yer almaktadır.

Numune alma araçları numune kabı ve karıştırıcı olarak tesbit edilmiş ve bunların sıtın özelliğini bozmaması şartı konmuştur.

Sarıç, tanker ve benzerleri gibi büyük kaplardaki sıtlerden donmuş ve yüzü kaymak bağlanmış sıtlerden, numunelerin nasıl alınacağı ve hangi şartlarda laboratuvara gönderildiği ayrı ayrı belirtilmiş ve standartın Muayene ve Deneyler bölümünde;

- Duysal Muayeneler
- Kirlilik derecesi tayini
- Toplam bakteri sayısı tayini
- Resazurin muayenesi
- Asitlik derecesinin tayini
- Yoğunluk tayini
- Yağ tayini
- Kuru madde ve yağsız kuru madde miktarı tayini
- Yabancı maddelerin aranması için analiz metodları tesbit edilmiş ve uygulamaları anlatılmıştır.

VI. Bölümde piyasaya arz kısmı yer almaktadır.

Ciğ sıtlerin paslanmaz çelikten yapılmış asgari 10 litrelük ağzı sıkıca kapanabilen kaplar içinde satılması ve kapların üzerinde üreticinin veya satıcının adı ve markası, sıtın alındığı hayvanın türü, sağım tarihi ve ciğ sıt standartının işaret ve numarasının yazılması şartı getirilmiştir.

VII — Çeşitli Hükümler bölümünde ise; yetkili laboratuvarlarda kalite muayeneleri yapılmadan hiçbir sıtın ekstra sıt, I. sınıf sıt, II. sınıf sıt ismi altında satışa verilemeyeceği şartı alınmıştır.

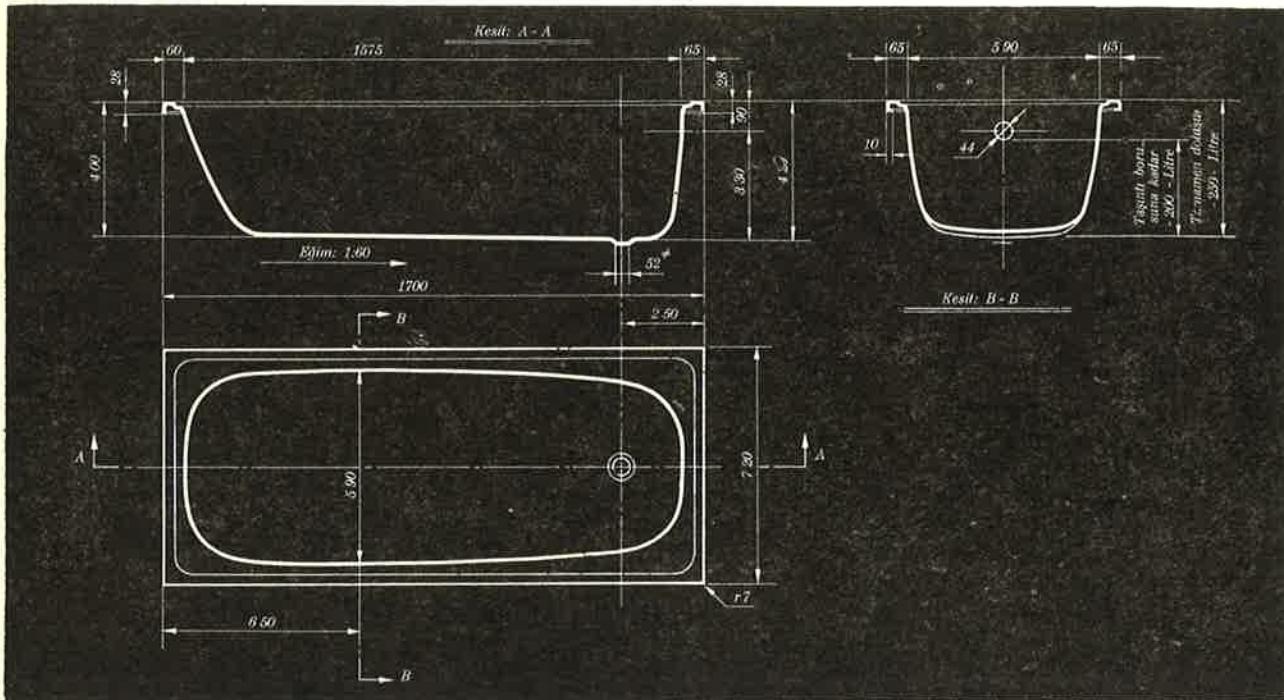
VIII — Standardın son bölümünde Türk Standard'larının uygulanması hakkındaki Tüzük Hükümleri gereğince ciğ sıtın denetlenmesine ait hükümler yer almaktır ve denetleme esnasında gerekirse numune alınması belirtmektedir.

1018 Nolu ciğ sıt standartı yürürlüğe girmekte başbos sokak sıtcülerinin bir düzene sokulması sıtın daha kaliteli ve hilesiz olarak tüketiciye ve imalatçuya ulaştırılması mümkün olabilecektir.

Ayrıca üreticinin ürettiği sıtın kalitelere ayrılarak değerlendirilmesi üreticisi teşvik edeceğinden, beslenmekte büyük yer alan sıtın üretimi artacak sıtın pazarlanmasında büyük ekonomik yararlar sağlanacaktır.

Ayrıca tüketicininaldanması önlemecek, herkes sarfettiği para değerindeki sıtu alabilme imkânına kavuşacaktır.

Ciddi ve titiz bir çalışma sonucu hazırlanan ciğ sıt standartının yürürlüğe konmasile memleket çapında bir problem arzededen sıt konusunun istikrara kavuşacağını ümit ediyor ve memleket için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyoruz.

ARCELİK

modern, sağlam, güzel, kullanışlı bir banyo küveti

Gövde:

Arçelik banyo küveti 2 mm.'lik özel saçtan derin çekme işlemi ile tek parça olarak imal edilmiştir. Eksiz ve kaynaksızdır.

Emaye:

Arçelik banyo küveti özel fritle iki kat emaylanmış olup, sahilalar gayet düzgün ve parlaktır. Zamanla sararmaz ve çatlamaz. Kolayca temizlenir. Deterjan, alkali ve asitlere dayanıklıdır.

Sağlamlık:

Arçelik banyo küvetinin bir diğer özelliği de, aşırı yük-

altında eğilmeyi önlemek için, küveti çeperçevre dolaşan, yekpare, eksiz bir kuşak ile çevrelenmiş olmalıdır.

Çatlama ve aşınma gibi zorlamalara karşı mukavemeti ölçmek için statik ağırlık ve darbe testleri yapılmıştır.

Eğim (meyll):

Banyo küvetlerine, montaj sırasında verilmesi icap eden meyil, Arçelikte imalat sırasında verilmiştir. Montaj esnasında ayrıca meyil verme lüzum yoktur. Küvetin üstünü teraziye alarak montajı tamamlamak kâfidir.

Ağırlık:

Küvetin ağırlığı 43 kg olduğu için montaj ve nakliyesi kolay ve basittir.

Model:

Yıkama mahallerinde modern anlamda gömme banyo yapıldığı için bu imkâni sağlamak üzere ayak konulmamıştır. Montaj sırasında döşemeden yüksekliği ayarlanarak her yaş grubunda ve vücut ağırlığında insanın kütvet içine rahatça girip çıkabilmesi sağlanır.

beyaz	sarı	mavi	yeşil	pembe	leylâk
-------	------	------	-------	-------	--------

Renk:

Arçelik banyo küvetleri, banyonun dekoru ile tam bir ahenk teşkil edebilecek 6 cazip renkte piyasaya arzedilmiştir.

YİYECEK VE İÇECEK MADDELERİ KONUSUNDA TÜRK STANDARDLARI

Muzaffer UYGUNER

Bu dergide yayınlanan «Yiyecekleri
mız ve Standardları» adlı yazımızda yi-
yecek ve içecek maddelerimizin 1593
sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanunu hü-
kümleri karşısındaki durumunu ortaya
koymuş ve bu kanuna göre yapılan de-
netleme konusundaki bazı hususları
eleştirmiştik. Bu yazında, TSE'nin bu
alanda ortaya koyduğu Türk Standard-
larımıza değinmek istiyorum.

TSE, öbür standardlar yanında yi-
yecek ve içecek maddeleri ile ilgili
standardlar da yapmaktadır. Yiyecek
maddeleri standardlarının en önemli
bölüгünü Ziraat Hazırlık Grubu hazırla-
mamıştır. Yaş ve kuru meyvelerle yaş
ve konserve sebzelerle kadar uzanan bu
standardların çoğu Avrupa Ortak Pa-
zarı OECD, Avrupa Ekonomik Komisyonu,
FAO ve CODEX Alimantarius
tarafından hazırlanan standardlara ve-
va esaslara uygundur. Hattâ Türk
Standardlarından bu konu ile ilgili
olanların biçimleri bile öbür standard-
lara göre biraz değişiktir.

Yiyecek ve içecek maddeleri alanın-
da TSE'nin hazırladığı Türk Standard-
larını, «Türk Standardları Kataloğu
1971» deki ayırmadan yararlanarak aşa-
ğıdaki gibi bir ayırma tâbi tutabiliriz.

I — BİTKİSEL BESİNLER

A — Meyvalar :

1 — Taze Meyvalar :

Turunciller	TS 34
Şeftali	TS 42
Elma	TS 100
Sofralık Üzüm	TS 101
Armut	TS 184
Cilek	TS 185
Kayıstırı	TS 791
Erik	TS 792
Kiraz ve Vişne	TS 793

2 — Kuru veya Kurutulmuş Mey- valar :

Fındık	TS 48
Kuru Kayısı ve Zerdali	TS 485
Kuru İncir	TS 541
İncir Ezmesi	TS 542
Mahlep	TS 1049

B — Sebzeler :

1 — Taze Sebzeler :

Domates	TS 794
Pırasa	TS 795
Taze Fasulya	TS 797
Taze Bezelye	TS 798

2 — Kuru Sebzeler :

Kuru Fasulya	TS 141
Nohut	TS 142
Mercimek	TS 143
Kuru Bakla	TS 486
Kuru Soğan	TS 796

3 — Konserveler ve İşlem Olanlar :

Bezelye Konservesi	TS 382
Yemeklik Zeytinler	TS 774

C — Yemeklik Yağlar :

Zeytinyağı	TS 341
Ayçiçeği Yağı	TS 886
Pamuk Yağı	TS 887
Mısırözü Yağı	TS 888
Susam Yağı	TS 889
Soya Yağı	TS 890
Yerfıstığı Yağı	TS 891
Rapıskaya Yağı	TS 892
Özel Standardı olmayan yemeklik yağları	TS 893

II — HAYVANSAL BESİNLER

A — Kasaplık Hayvanlar :

1 — Etler :

Kasaplık Sığır	TS 384
» Koyun	TS 384
» Kuzu	TS 385
» Kıl Keçi	TS 386
» Kıl Oğlak	TS 387
» Büyükkbaş ve küçükbaş hayvan göv- de etleri	TS 666-673

2 — Et Mamulleri :

Kavurma	TS 978
Salam	TS 979
Sosis	TS 980

3 — Süt ve Mamulleri :

Beyaz Peynir	TS 591
Çiğ Süt	TS 1018
Pastörize Süt	TS 1019

B — Başka Hayvansal Besinler :

Salyangoz	TS 89
Kutulanmış Sardalya	TS 354
Konserveleri	TS 354
Kutulanmış Ton ve Ton Tipi Balık Konserveleri	TS 355

III — BAŞKA YİYECEK MADDELERİ

Şeker	TS 861
Yemeklik Tuz	TS 933

IV — İÇECEKLER

İçme Suları	TS 266
Şaraplar	TS 521

V — İLGİLİ STANDARDLAR

Yemeklik Bitkisel Yağ- ların Muayene Me- todları	TS 894
Yemeklik Zeytinyağı Mu- ayene Metodları	TS 342
Şarap Muayene Metod- ları	TS 522
Kutulanmış Balık Kon- serveleri Genel Esasları	TS 353

Bu standardların denetimi elbette TSE'ye ait değildir. Bunlardan bazları Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na iç piyasalarda veya ihracatçıları sırasında denetimi yapılmaktadır. Fakat önemli kisim denetlenmemektedir. Özellikle içme suları ile ilgili standard bu durumdadır. Tam bir denetim için gerekten tedbirler ise alınamamıştır. Merkezi bir örgüt kurulması yolundaki çalışmalar ise olumsuz bir yola girmiştir.

Bu durum gösteriyorki, yiyecek ve içecek maddelerimizin standardları yapılmakta; bunların denetimi ise gereği gibi yapılmamaktadır.

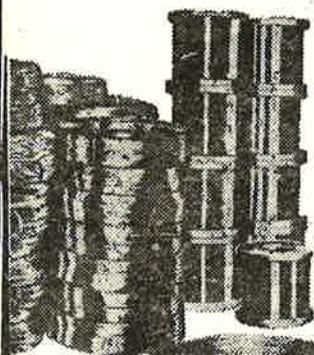
TSE'nin üzerinde çalıştığı yiyecek ve içecek standard tasarılarının sayısı da epeyce çoktur. Büyük bir tüketici kütlesini ilgilendiren bu konuya eğilim mesini zorunlu bulmaktayız.

RABAK

MEMLEKET İHTİYACI ARTTIKÇA TESİSLERİNİ GENİŞLETMEK
SURETİLE YURT HİZMETİNDE GÖREVİNİ YAPMAKTADIR.

TESİSLERİMİZDE YAPILAN MAMÜLLER

TS - 2 Sert çekilmiş som bakır tel 0,2 mm - 10 mm. kuruşa

STANDARDINA 29/12/1954 tarihli resmi gazetedede yayınlanmış olan İÇ
UYGUN TESİSAT YÖNETMENLİĞİNİN 120. nci maddesinde iç tesi-
EV SAFT A satta kullanılacak iletkenlerin ELEKTROLİTİK vasfi haiz
olması şart koşulmuştur.

TS - 3 Örgülü bakır iletken 10-16-25-35-50-70-95-120-150 mm 2

STANDARDINA 4/12/64 sayılı kararname ile 19/3/960 tarihli resmi gaze-
tede yayınlanan ve tatbiki mecburi kılanın TS-3 standart-
UYGUN EV SAFT A larına uygun vasıfda iletkenler.

ALÜMİNYUM İLETKENLER VE ÇELİK - ALÜMİNYUM İLETKENLER

İLANCILIK

MS 58 Pirinç Yuvarlak ve altı köşe çekme çubuklar

MS 63 Pirinç Borular, teller

Bakır Lâma çubuk ve borular : ELEKTROLİTİK
BAKİRDAN

YATAKLı BRONZ ÇUBUKLAR İÇİ DOLU-İÇİ BOS

ALÜMİNYUM LEVHA VE DISK
(HER KALINLIKTA VE ÇAPTA)

GÖZTAŞI: BAKIR SÜLFAT

RABAK

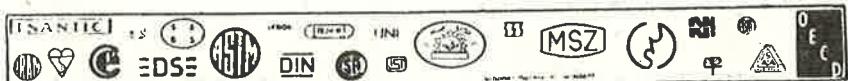
ELEKTROLİTİK BAKIR ve MAMÜLLERİ A.Ş.

KÂĞITHANE Topağaçlar Cad. No. 18 ŞİŞLİ - İstanbul
Telefon: 46 70 30

SATIŞ MAĞAZASI : Karaköy, Fermeneciler
Telgraf: RABAŞ
Ali Yazıcı Sok. No. 8 Telefon: 44 81 13

Standard -- 185

Standard Dünyasından Haberler

Daktilo Şeritlerinin Uluslararası Standardları Hazırlanıyor

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), daktilo makinalarında kullanılan şeritlerin uluslararası standartını, ISO/R - 2258 numara altında hazırlanmış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, normalden daha kısa ve düşük kaliteli bir şerit, çok ucuz satın alınsa dahi, alan ve kullandan zarara sokmaktadır. Yeni 2258 numaralı rekamdayon, bu sakıncaları önleme amacıyla hazırlanmıştır.

Rekamdayona göre, şerit kutuların üzerinde yer alacak minimum bilgiler şunlardır :

- İmalatçı veya satıcının adı veya alameti farçası,
- Şeritin kullanılabileceği daktilo makinasının tipi,
- Şeritin imâlinde kullanılan ipligin cinsi (pamuklu, ipek v.b.),
- Şeritin genişliği ve uzunluğu,
- Şeritin rengi/renkleri,
- Murekkepleme derecesi (hafif, orta veya koyu),
- Murekkep tipi (normal, litografik, sabit),
- İmâl edilen parti malının belirtilmesi

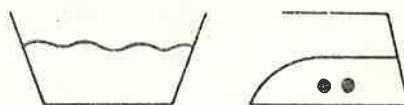
Çamaşır Yıkama Problemine de Çözüm Bulunmaya Çalışılıyor

Konu ile ilgili uzmanlardan kurulu bir ISO Komitesi, ev kadınlarının çamaşır derdine uluslararası bir çözüm bulmak üzere çabalarını sürdürmektedir.

Bilindiği gibi, çoğu zaman hanımlar yıkamadan sonra kırmızı bir elbisenin solarak pembeleştiğini, güzel bir emprise bluzun parçalandığını, pantolonların deform olduğunu üzülerek müşahade ederler.

Modern otomatik çamaşır makineleri, zamanımızın ev kadınlarına çok çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Su sıcaklığının istenen derecede tutulması, çalkalama, durulama ve kurutma işleminin ayarlanabilmesi bu kolaylıklar arasında sayılabilir. Bununla beraber, hanımlar, çoğunlukla yıkadıkları materyelin özelliklerini ve yıkamada uygulanacak programları iyi bilmedikleri için, üzücü sonuçlarla karşılaşmaktadır.

Uluslararası ticaretin gelişmesi ve turizmin yoğunlaşması, giyim eşyası satışlarını da büyük ölçüde millî hudutların dışına taşırmış bulunmaktadır. Satış sırasında bu eşya birlikte tüketiciye bir yıkama tarifnamesi de verilmiş bile olsa, hanımlar yabancı dilde ve alışmadıkları bir düzende olan bu tarifnameleri uygulamakta hataya düşmektedirler. Diğer taraftan, zamanımızda eskiden, kullanılan yünlü, pamuklu, ipeklî gibi klasik malzemelere ilâveten naylon, asetat, poliester, akrilik ve daha bir çok sentetik kumaşlar kullanılmaktadır. Buna bir de çeşitli özelliklerde deterjanları ve su sertliğini gideren kimyasal maddeleri kullanma zorunluluğu eklerseniz, durum bütbütnü karışmaktadır.

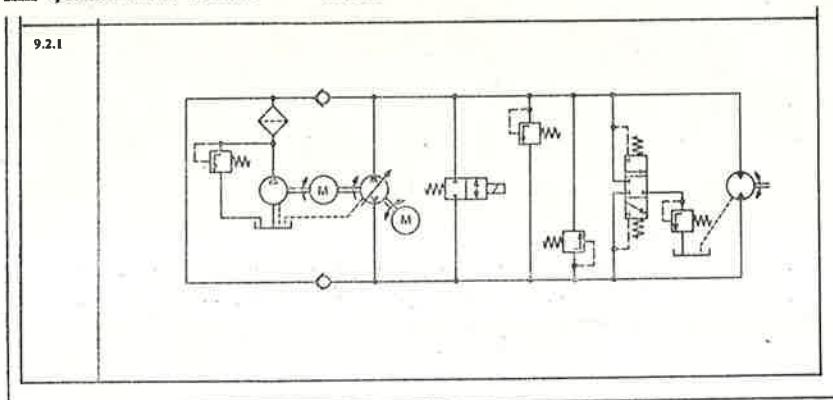
Grafik Sembollerinde Uluslararası Anlaşma

ISO, çeşitli ülkelere mensup mühendis ve teknisyenlerin haberleşme ve bilgi alışverişlerinde ortaya çıkan yanlış anımları önlemek amacıyla yeni bir rekamdayon yayımlamış bulunmaktadır.

1219 numaralı ISO rekamdayonu, sıvı güç nakli ile ilgili hidrolik ve pnömatik teçhizatın ve aksesuarlarının şemalarında kullanılan sembollerini ve bu sembollerin kullanım prensiplerini standardlaştırmaktadır.

İngilizce ve Fransızca olarak yayınlanan 27 sayfalık doküman ISO'nun 10 numaralı Teknik Komitesince hazırlanmıştır. Teknik Komitenin Sekreterlik hizmetleri İsviçre Standardları Enstitüsü tarafından yürütülmektedir.

Aşağıda, ISO/R 1219'dan bir bölüm örnek olarak sunuyoruz.

Bu konudaki uluslararası standardları hazırlamak, büyük güçlükler arzettmekle beraber, ISO işe bazı sembollerin tesbiti ile başlamış bulunmaktadır. Örneğin, yukarıda, stilize edilmiş iki şekil yer almaktadır. Bunlardan soldaki şekil, elde yıkamanın gerekligini, sağdaki ütü sembolündeki noktalar ise, ısı derecesini ifade etmektedir. Bir nokta : Maksimum 120°C'de; iki nokta : Maksimum 210°C'de ütü yapılması gerekligi anlamındadır. Bu ve buna benzer sembollerin, bütün ISO üyeleri tarafından kabul edilmesi halinde, çamaşır makinalarının yıkama programlarında da uluslararası standartların hazırlanmasına geçilebilecektir.

Giyim eşyası ve konfeksiyon sanayimizin son yıllarda gösterdiği gelişme ve ihracattaki artışları göz önünde tutarak, yukarıda açıkladığımız gelişmelerin yakından izlenmesindeki faydalari da belirtmek yerinde olur.

plastik
boruda
KALİTE

PIMAS

PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ A.Ş.

GENEL MÜDÜRLÜK : Çayırova - Gebze. Tel : 112 - 166 - 196 Teleks : Gebze - 1

SATIŞ MÜDÜRLÜĞÜ : Büyükdere Cad. No. 33 Şişli - İstanbul Tel : 46 70 75 - 76 - 77

Standard — 186

Daktilo Klavyelerinde Dünya Standardlarına Doğru (*)

Bütün güçlüğüne rağmen, daktilo makinalarının klavyelerini uluslararası düzeyde standartlaşurma çalışmaları, belki de bu makinaların icat edildikleri tarihlerde başlamıştır. Günümüzde bu çabaların en son örneğini Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) vermiş bulunuyor. ISO'nun yıldızlığı ve bu konuda atılmış önemli bir adım olarak kabul edilen 2126 numaralı rekamandasyonun, dünyadaki daktilografların ve sekreterlerin büyük yoğunluğu tarafından bir sürpriz olarak karşılanmayıcağı; fakat pek çok ulusal klavyelerin, uluslararası birlik ve beraberliğin yarasını göz önünde bulundurularak değiştirilmelerinin gereceği ifade edilmektedir.

Bu konudaki güçlükler, kolayca anlaşılır ki, çeşitli dillerin gösterdikleri farklı karakteristikler sonucu belirli harflerin daha çok kullanılması ve her dilde en çok kullanılan harflerin, daktilograflar tarafından en çabuk ve rahat bir şekilde basılabilmelerini sağlayacak klavye döneminin bulunması zorunluluğundan doğmaktadır. ISO'nun 2126 numaralı rekamandasyonunu hazırlayan uzmanlar, bu konuda tesbit edebildikleri örneklerden bazılarını şekilde sıralamaktadırlar:

- Q ve Z harfleri İngilizce'de çok az kullanıldığı halde Almanca'da (z) ve Fransızca'da (Q) çok geçmekte dir.
- Türkçe'de çok sık kullanılan K harfi ise diğer dillerde oldukça az kullanılmaktadır.
- Aksanlı harfler, Fransızca'da ve diğer bazı dillerde, çoğunlukta olan öbür dillere oranla çok daha fazla geçmektedir.

Bu farklılıkların doğurduğu güçlükler karşısında klavyenin dünya ölçüünde standartlaşmasından elde edilecek avantajlarda çok önemlidir. Herseyden önce, zamanımızda çok yoğunlaşmış bulunan uluslararası iş seyahatlerinde daktilograflar ve sekreter-

er, yanlarında büyük yükler taşımaktan ve gittikleri ülkelerde standard-dışı klavyelerin meydana koyduğu zor ve karışık durumlardan kurtulmuş olacaklardır. Bunun yanı sıra daktilo makinası imâl eden fabrikalar da, her ülke için değişik klavyeli makina imal etme külfetinden kurtulacakları için maliyet fiyatlarında büyük tasarruflar sağlanabilecektir. Tabiatıyla konu, daktilo makinalarının hedefleri içinde kalınmakta, standard-dışı klavyeler yüzünden aynı handikaplar içinde bulunan komüpterleri, teleks ve diğer kommunikasyon cihazlarını da yakından ilgilendirmektedir.

2126 numaralı rekamandasyon hazırlanırken, en büyük fedakarlığı Fransızların yaptığı belirtilmektedir. Fransızlar, yeni klavye sonucu bazı harflerin yer değiştirmesinin yanı sıra, öteden beri büyük harf tuşuna basarak yazdıkları rakamların da aynı sırada aşağıya alınmasını kabul etmişlerdir. İsviçreli de, kendilerine has bazı aksanlı harflerin yer değiştirmesi ile karşılaşacakları zorluğu uluslararası birlaşma hatırlına kabul etmişlerdir.

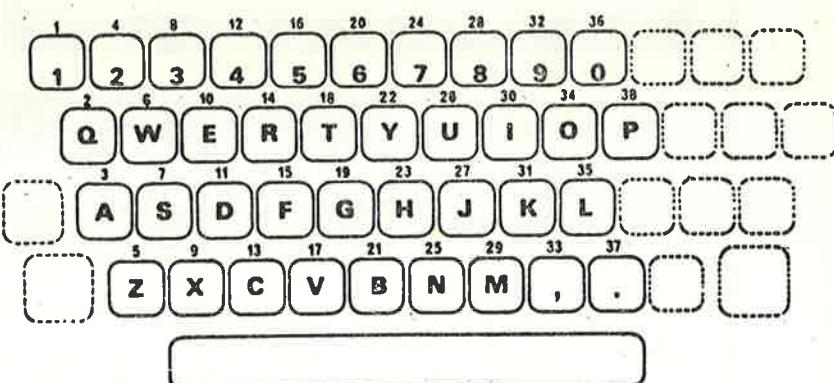
Daktilo klavyelerinin, bu sayfada resimde görüldüğü şekilde düzenlenmesine QWERTY sistemi adı verilmektedir. Sistemin adı ilk sıradaki harf-

lerin dizilişine göre konmuştur. QWERTY düzeninin başlangıç tarihi, 1873 yılında Christopher Latham Sholes tarafından imâl edilen daktilo makinasına kadar gitmektedir. Bu ilk daktilo makinası, el yazısının hızına eşit bir hızla kullanılabilen şekilde düşünülmüştü. O sıralarda çok önemli bir gelişime olarak kabul edilen bu hız, arka zamanımızda önemini tamamen yitirmiştir.

QWERTY düzeni bugün de dünyayı içinde en yaygın kullanışa sahipidir. Bu bakımdan ISO, her dilin özelliklerine de imkân oranında yer vermek suretiyle bu düzeni esas almıştır.

Memleketimizde, yukarıdaki sistemden ayrı bir düzenin, «Türk Klavyesi» olarak yerlesmeye başladığı şıralarda, ISO'nun 2126 numaralı rekamandasyonuna uyarak bir değişikliğe gitmek oldukça zordur. Bununla beraber, hiç olmazsa uzunca bir vadede, uluslararası standartın dünya ölçüsündeki uygulamalarını da yakından izleyerek o yöne doğru gitmenin büyük faydalara sağlayacağını gözden irak tutmak gereklidir.

(*) (Bu yazı, 17 Kasım 1971 tarihli ISO News Service'ten yararlanılarak hazırlanmıştır.)

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz öndert

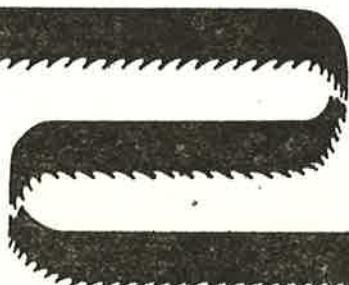
MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK
(İsveç)

- şerit
testereler

(İsveç)

- makina
testere ağızları

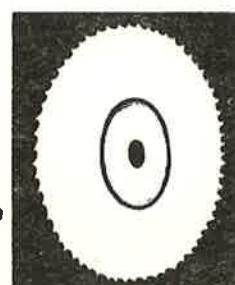
MARTİN
MILLER

- Çift ve Tek-Kartal
(Avusturya)

MERKUR

(Avusturya)

- şerit
testereler

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

- MAKİNE TESTERESİ

MTE

Sandvik ve
Special Germen HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

- EL TESTERESİ

MTE

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslimme amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre İmal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Caddesi, TranTürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 • Telg.: METURAŞ-İsl.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Koll. Şti. Fevzipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Atatürk Bulvarı, Burdureoğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

SUMMARY OF CONTENTS

ATATÜRK, STANDARDIZATION AND THE FUTURE

p. 3

By : Faruk A. SÜNTER

The Great Leader Atatürk, who showed the way to his country for taking its place in every field of modern civilization, indicated that importance be placed on standardization in modern technological and economic development in the following eloquent words on 1 November 1937 :

«We consider manufacture of definite types and rational operation as the primordial basis in commerce»

We call standard goods those «uniform» goods which are produced through assorting into classes, types, and degrees according to definite dimensions and criteria. It is also known that we call the drawing up of standards «standardization».

Atatürk wanted to accelerate in 1937 the endeavours he had previously instigated by pointing out that standardization was the most important particular to be considered in commerce, without using the word «standardization» which at that time was a complicated word for all of us.

As a matter of fact, even as early as in 1924, when Atatürk convened the Economic Congress in İzmir, the course to be adopted by modern Turkey in economics was studied, further investigations and proposals were made in 1925 and 1926 at the İstanbul Chamber of Commerce and the Adana Commodity Exchange, actually using the word «standardization», and finally in 1930 Statute 1705 was put into effect without mentioning the word «standard».

The said Statute, which was called «Prevention of Adulteration in Commerce and Control of Exports» and gave the Government the authority to issue standards in the form of regulations, was reinforced in 1936 by means of an addendum under No. 3018, and during this phase, which was closely followed by Atatürk, export regulations were put into force providing for rational work on such articles as filberts, eggs, raisins, and acorns.

Furthermore, the word «standardization» was made part of the Government Organisation by setting up during the life of Atatürk a «Directorate of

Standardization» while organizing the Ministry of Commerce.

After the death of Atatürk the Second World War slowed down work on standardization as it did everywhere and in all fields. But the people who continued along the route indicated by him, took every opportunity to further it, set up the TSE, developed it on the level of modern civilised countries and we thus took our honored position within the family of world standardization as desired by him.

When the International Organization for Standardization (ISO) met last year in Ankara for its General Assembly, enacted every three years, the distinguished representatives of standards from 56 countries paid their respects to the Great Leader at his Mausoleum. His soul must have rejoiced at this result attained along the route he indicated and inspired.

As I write these lines I am listening to the interview given to the correspondent of the Turkish Radio and Television by Mr. Erhan İslil, the Under-Secretary of the Ministry of Industry and Commerce, whose words can be summarized as follows :

«We will not favour police measures, but will take economic measures. We will protect the consumer by encouraging standard goods of quality».

We were very happy to hear these words in connection with the statutory project being drawn up for protecting the consumer by drawing up and implementing standards.

As is known, only a small part of the more than a thousand Turkish Standards, prepared up to now by the TSE, are mandatory.

The mandatory application of standards is the duty of the Ministries, and requires large appropriations and personnel.

We were grieved at not having been able to receive to date any response to the calls we have issued in this respect. Now, however, these good tidings about the development of standardization, coming from the most authorized sources, will greatly overjoy not only those that have dedicated their lives to this subject, but also all of us who thus observe an increase in the numbers that follow in the steps of Atatürk.

TESİSAT TELİ DEYİP GECMEYİN emniyetiniz için KAVEL'i seçin

Uyulması kanunen zorunlu olan Türk Standardları gereğince
KAVEL tesisat tellerinde iletken olarak elektrolitik bakır
tel, yalıtkan olarak da yüksek vasıflı P.V.C. kullanılmaktadır.

KAVEL'i diğer bir çok tesisat telinden ayıran bu iki
önemli özelliğidir:

En ufak bir yanım ihtimalini önlemek, ütü ve ocak gibi
elektrikli aletlerinizin uzun ömürlü olmasını istiyorsanız
ütü kordonundan sıva altı veya sıva üstü elektrik
tesisatına kadar her yerde KAVEL tesisat tellerini kullanınız.

KAVEL tesisat telleri

Türk Standardları
Enstitüsünün garanti
 işaretini taşıır.

®

ADMAR

Genel Satıcıları

Burla Biraderler ve Şsi. | Beko Ticaret A.Ş.

Hezaren Cad. 61-63 | İstiklal Cad. 349

Karaköy, İstanbul 45 52 00 | Beyoğlu, İstanbul 49 00 39

NEW TURKISH STANDARDS

p. 5

The TSE Technical Council has accepted 4 new Turkish Standards in November.

The titles of these standards are given below :

1. Diammonium Phosphate**2. Determination of Moisture in Brown Coals and Lignites by the Direct Volumetric Method.****3. Pulps, Determination of Manganese****4. Determination of the permeability of Vulcanized Rubbers to Gases (Constant Volume Method)****IMPLEMENTATION OF THE TSE MARK,
DENOTING CONFORMITY WITH STANDARDS
WIDENS**

p. 6-9

In spite of the short time since implementation, the number of companies, using the TSE Mark indicating conformity with Turkish Standards, is increasing every day.

As a result of the preference, shown lately by both Government authorities as well as by organisations that buy wholesale such as cooperatives and unions, for goods that have qualities conforming to standard as indicated by the TSE Mark they carry, the demand of buyers for goods so marked has risen, and a great many firms have applied to the Turkish Standards Institution with a demand for use of the TSE Mark.

The number of such firms has attained 17. Among these, the ones exporting to neighbour Arab countries are exerting efforts to speed up this permission. As far as we have been able to learn, the reason for this is that in many of the neighbour countries as well as in those of Africa and Asia, the importance of standardization has been fully grasped, and that because of this comprehension the TSE Mark, indicating standard conformity in the goods they buy from Turkey is sought.

In order to channel this development, which will require the control and laboratory personnel of the TSE to work 50 % more than necessitated by the present need, investigations had been started some time ago in the sectors of the TSE engaged in this field. Before adopting a final decision thereon, the Board of Governors wishing to learn the opinions of the parties that have to date acquired permission to use the TSE Mark and have implemented it, invited the representatives of the said firms to the Institution.

About 30 representatives from 19 firms attended this meeting, in which the members of the TSE Board of Governors and of Auditors as well as the Chief Consultant and Directors of the laboratory and management sections took part. In two sessions, enacting during the forenoon and afternoon of 29 November 1971 the subject was gone into from start to end, each of its special features was individually investigated, and the decisions required for each of these points, as well as the method of implementation of the Institution and of the firms, were determined for each individual feature.

**TWO MORE TSE MARK CONTRACTS
ENACTED IN NOVEMBER**

p. 13

With the signing of two new TSE Mark contracts last month, the number of firms, using the mark of the Turkish Standards Institution indicating conformity with standards, has risen to 33.

The conclusion of a contract, signed on 2 November 1971 with the «Cem Standard Düdüklü Tencere Koll. Sti.» at the headquartrs of the Turkish Standards Institution, constituted the first time that a permission was granted for a pressure cooker to use the TSE Mark.

According to the said contract, the 5, 6, 7, 8 and 10 liter cookers with the Cem Standard trademark which have been found to conform to the TS 445 «Pressure Cookers» standard will be able to carry the TSE Mark as of the date of signature of the contract.

A second contract, enacted on the same day grants authority to the «Mintex» brake linings to use the TSE Mark.

These products, which have been found to conform to TS 555 «Brake Linings», raise to 6 the number of brake linings made in our country that have been authorised to use the TSE Mark.

This publication congratulates and wishes success to both of these distinguished organizations, that have joined the ranks of the firms using the TSE Mark.

STANDARD FOR F-CABLES

p. 14-15

The standard TS 621 for General Bases of Cables, accepted and published by TSE Electrical Committee, comprises the following classification :

Y-Cables, suitable for heavy operating conditions, used in asbestos installations.

N-Cables, suitable for normal and light operating conditions, used in fixed installation cables.

B-Cables, suitable for heavy operating conditions, used in mobile installations.

F-Cables, suitable for heavy operating conditions, used in mobile installations.

C-Cables, suitable for normal and light operating conditions, used in mobile electrical installations.

TS 38 on «Structure of Insulated Conductors» published in 1961, considered cables used in electrical installations within narrower limits without holding them subject to the definite classification indicated above. Taking into account the technological developments during the considerably long period that has elapsed since, it was considered necessary to review standard TS 38 and to re-arrange it in conformity with the present technological level, and it was decided by the Turkish Standards Institution, under the light of TS 62 to publish separately the standards for the N-Cables, B-Cables, and F-Cables.

In conformity with this decision, the standard prepared for C-cables was sent to 79 public and private institutions for their comments. The final form of the F-cables, comprising the constructive criticism and support of these institutions, has been accepted by the TSE Technical Council.

In the preparation of the standard, advantage was taken of the standards drawn up by the International Electrotechnical Commission (IEC) re-

HEICO

**GARANTİSİ
ALTINDA**

**FLUORESANT
ELEKTRİKTE**

Rİ-Dİ-M-T-i-RÖ-T-O

HEICO
FLUORESANT
BALAST
TRANSFORMOTÖR
VE
OTOMATİK REGÜLATÖR
FABRİKASI

Bankalar, Yanıkçöp Sokak No. 38 Karaköy
Tel: 4433 37 - 49 57 74 - 49 89 38

be.ti grafik 12 22 15

Standard — 189

garding this subject as well as of the VDE standards which have been widely used in the past in our country.

STANDARD FOR RAW MILK

p. 16-17

Milk is valuable alimentary material which comprises in itself all the alimentation elements required for the maintenance of a living organism, because its composition contains proteins, vitamins, minerals, fats carbohydrates, and other biological materials.

It is necessary to take the necessary measures for ensuring its consumption under conditions of cleanliness without impairing the alimentary value of the milk.

These measures are indicated in the Food Materials Regulation as minimum conditions. However, such minimum standards are not adequate measures for the development of the milk industry.

Taking into consideration that measures necessary for protecting and developing the labour of those, that produce and process milk and implement in the best manner the technical and sanitary conditions required by technology, must be taken. TS 1018 for raw milk as well as TS 1019 for pasteurized milk have been drawn up.

(The subsequent sections of the article give technical information on the raw milk standard).

TURKISH STANDARD ON FOODS AND DRINKS

p. 19

In our article on «Our Food Materials and Standards», published in this magazine, we had dwelled on the situation of our foods and drinks as regards the provisions of Statute 1593 on General Hygiene, and had examined certain particulars regarding inspection according to the said statute.

In this article we wish to dwell on the Turkish Standards put forth by TSE in this field.

Along with other standards TSE is also drawing up standards connected with food and drink materials. The most important section of the standards on food materials has been prepared by the TSE Agriculture Preparatory Group. Most of these standards, extending to fresh and dried fruits as well as to fresh and preserved vegetables, conform to the standards or bases prepared by the European Common market, the OECD, the Economic Commission for Europe, FAO, and the CODEX Alimentarius. Furthermore, the form of the Turkish Standards on this subject are a little different from the others.

TSE has standardized 34 articles as plant foods and 22 articles as animal foods. Besides these, there are 8 Turkish alimentary article standards of various kinds.

These standards are shown in the 1971 Turkish Standards Catalogue.

Naturally, the inspection connected with these standards is not carried out by the TSE. Some of these are inspected by the Ministry of Industry and Commerce on the domestic market or at the time of exportation.

TÜRK STANDARDLARI

ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

Yazilar, Derginin ve yazarin adı anılarak aktarılabilir.

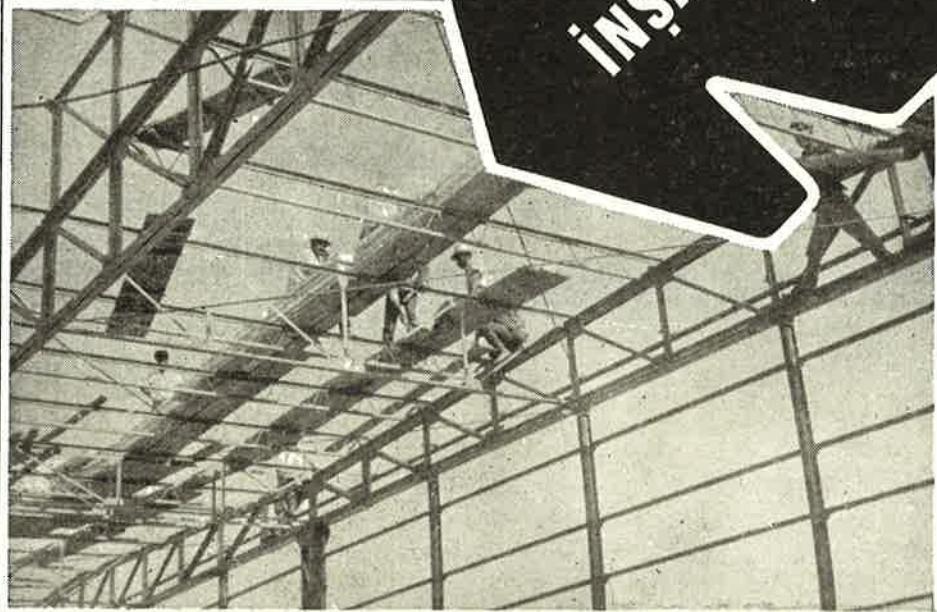
İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fark alır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA		UÇAK POSTASI
Yıllık	12 Lira	Abone bedeline
6 aylık	6 Lira	uçak postası
Sayı	1 Lira	ücreti ilâve edilir.

SEKA DALAMAN KAĞIT FABRİKALARI

YTONG

yapı elemanları kullanılmaktadır

Ankara İrtibat Bürosu :

Tuna Caddesi, Tuna Han Kat: 1, No: 6, Yenişehir ANKARA — Tel : 12 01 24

Standard — 190

TÜRKKABLO'yu tanıyor musunuz?

**Çelik özlü ve
Tam Alüminyum
İletkenler İmalinde 1969'dan
beri Kalite Belgesini
haiz olan**

TÜRKKABLO A.O.nın en güvenilir tanıtıcıları 1965 yılından beri, çeşitli sanayi alanlarını beslemekte olan mamulleridir:

- Tam alüminyum iletkenler
- Çelik özlü alüminyum iletkenler
- Telefon kabloları
- Alüminyum irtibat baraları
- Alüminyum profiller ile
- Ek ve bağlantı malzemesi

TÜRKKABLO A.O.

Merkez: Gümüşsuyu cad. 69/1,

Taksim - İSTANBUL

Telgraf: TÜRKKABLO - İSTANBUL

Telefon: 45 52 38 - 45 52 39

Teleks: 266 - İSTANBUL

Fabrika: Posta Kutusu 53, İZMİT

Telefon: 14 76

yepyeni bir yapı koruma malzemesi

TEX-COTE®

Amerika, Japonya, Almanya, Fransa, İtalya
ve İngiltere'den sonra şimdi de ülkemizde

YAPININ
KİYMETİNİ
ARTIRIR

GÜRLÜTÜYÜ
AZALTIR

SU GEÇİRMEZ

YANGINA
MUKAVİMDİR

TECRİD EDER,
KORUR

BÖCEK VE
KARINCALARI
YAŞATMAZ

GÜZELLEŞTİRİR

UFLANMAZ,
PULLANMAZ,
ÇATLAMAZ

TEX-COTE GURUBUNA DAHİL MAMULLER

1. **TEX-COTE** Elyaflı, polyester esası, yüksek basınçlı çalışan, özel püskürme aletlerile uygulanan, her türlü eski ve yeni yapıdaki sıvalı ve sıvasız dış yüzlere uygulanan bir kaplama malzemesidir.

2. **VEGA-TEX** Az taneli veya düz görünüşlü ACRYLIC-CO-POLYMER esası her türlü eski ve yeni yapıdaki sıvalı ve sıvasız dış ve iç yüzeylere, püskürme suretiyle, rulo veya fırçayla uygulanan bir kaplama malzemesidir.

3. **TEX-GARD** Düz görünüslü, polyester esası ALCOA ALUMINIUM a takviye edilmiş her türlü eski ve yeni yapıdaki sıvalı ve sıvasız dış yüzlere, metal ve ahşap yüzlere püskürme suretiyle, rulo veya fırçayla uygulanan bir kaplama malzemesidir.

4. **ROLL-TEX** Elyaflı, polyester esası rulo ve fırça ile her türlü eski ve yeni yapıdaki sıvalı ve sıvasız dış yüzlere uygulanan bir kaplama malzemesidir.

Bugün yaptırin, seneye ödeyin.

TEX-COTE®
YAPI KORUMA MALZEMELERİ A.Ş.
Büyükdere cad. No:22 Levent-İSTANBUL
Tel: 64 14 97